

DIRVA

Nr. 145

Gruodis-December 17, 1962

Cleveland, Ohio

KODĖL KINAI PASITRAUKĖ IŠ INDIJOS?

CHRUŠČIOVAS AIŠKINO SAVO AUKŠČIAUSIAM SOVIETUI, KAD IŠGELBĖDAMAS TAIKĄ NEPRARADO KUBOS. — KINAI SAVO PASITRAUKIMĄ IŠ INDIJOS TEISINA POLITINIAIS LAIMĖJIMAIS... PAKISTANE. — TITO VIEŠĖJIMAS MASKVOJE ĮRODO, KAD KOMUNISTŲ PRALAIMĖJIMAI NE TIK JUOS SKALDO, BET IR JUNGIA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kai Nikita Chruščiovas pereitą trečiadienį -- gruodžio 12 d. -- Sovietų Sąjungos aukščiausios tarybos posėdyje gynė savo Kubos politiką nuo Kinijos komunistų puolimų, -- toje pačioje salėje, kaip garbės svečias, sėdėjo Jungos valdovas Tito. Ar reikia geresnio įrodymo, kad šiais laikais nuomonių skirtumas tarp komunistų dar nereiškia mirtinos kovos? Chruščiovas varo daug rafinuotesnę politiką negu jo pirmakūnas Stalinas, bet tai dar nesako, kad jo tikslai yra kitokie. Ir dabar paaštrėjęs kiviščas dėl Chruščiovo Kubos politikos įvertinimo įrodo tik vieną, kad sovietų stiprinimasis Kuboje buvo sinchronizuotas su Raudonosios Kinijos Indijos užpuolimu. Savai-

me aišku, kad kiniečiai buvo pasipiktinę Chruščiovo daline kapituliacija Kuboje, nes dėl to jie negalėjo pilnai pasipelnyti iš savo karinių laimėjimų Himalajuose. Tačiau tai nereiškia, kad tarp Maskvos ir Pekingo ateityje nebus bendros kalbos. Visų pirma, Chruščiovas dar valdo Kubą. Tai faktas, kurį pripažino Valstybės Sekretorius D. Rusk prieš išvykdamas į NATO konferenciją. Ir tai faktas, su kuriuo JAV negali sutikti. (Sąryšyje su tuo aiškėja ir prezidento inspiruotos prieš Stevensoną intrigos užkulisis. Kai Amerikos viešajai nuomonei paaiškės, jog laimėjimas Kuboje vis dėlto nebuvo toks koks galėtų būti, jai bus patiekta ir to nepasisekimo kaltinin-

kas. Aišku, kad tai nebus pasakyta iš karto ir vienu ypu, bet, atrodo, prezidentas slaptai mano, kad per 1964 metų rinkimus jis galėtų daugiau laimėti kaip griežtesnės užsienio politikos šalininkas.)

Tuo tarpu, kai Kubos galutinis išvadavimas iš sovietų nagų, atrodo, pareikalaus labai ilgos ir varginančios akcijos -- ir Raudonosios Kinijos pozicijos konflikte su Indija dar toli gražu nėra visai blogos, New York Times korespondentas Hong Konge lapkričio 26 d. štai ką samprotavo:

"Komunistinė Kinija, atpalaiduodama Pakistano ryšius su Vakarais, daugiau laimėjo politiniai negu vertos tos kalnų pakraujušės, dėl kurių buvo kovojama ginklais".

Mat, JAV paskubėjo supagalba Indijai, jai dar formaliai jos nepaprašius, kas sukėlė Pakistano pasipiktinimą. Pakistanas bijo, kad ta pagalba, kuri dabar buvo suteikta Indijai ilgai bus panaudota tik karui prieš jį -- Pakistaną. Reikia pastebėti, kad Pakistanas iki šiol buvo labai nuoširdus Vakarų Sąjungininkas. (Iš jo teritorijos pakilo ir U-2 lėktuvas F. Powers, kurio numušimas virš Sovietų teritorijos sukėlė tokį triukšmą). Pakistaniečiai įtaria, kad Nehru ir toliau siekia glaudaus bendradarbiavimo su komunistiniu bloku. Jis dabar žadąs kovoti iki paskutinio kraujo lašo su kiniečiais tik tam, kad nuramintų Indijos viešąją nuomonę, iš tikro: dėl žmonių akių pavarytas buvęs krašto apsaugos ministeris ir Maskvos bei Pekingo draugas Krishna Menon ir toliau liko intymiu Nehru patarėju. Dėl to pakistaniečiai vis dar jaučiasi kaip toji žmona, kurios vyras yra taip tikras jos ištikimybėje, kad jos visai nepaiso, bet už tai jis dovanonis apipila laikiną melužę -- šiuo atveju Indiją, kad išlaikytų jos palankumą.

Savaime aišku, kad toks jausmas nėra paslaptis nei Pekingui nei Maskvai. Komunistai, žinoma, nori tą jausmą išnaudoti savo naudai. Jei jiems tai pasiseks, bus tikrai neblogas atpildas už pasitraukimą iš Indijos po karinių laimėjimų.

Beje, paaiškinimą, kodėl kiniečiai staiga pasitraukė iš užimtos teritorijos galima surasti Maocungo knygoje "Apie ilgą trunkantį karą", laikomu pagrindiniu Kinijos karinės teorijos vadovėliu.

"Ar yra tiesioginis prieštara-vimas", -- klausia toje knygoje Mao retorikai -- "kad mes iš pradžių herojiškai laimime mūšius, o po to atiduodame teritorijas?" Jo atsakymas: "Ar mes neveiktumėme valgomai, jei vėliau išsistūtiname?"

Vilniaus katedra, kurią okupantas yra pavertęs muziejumi...

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

NAUDINGOS ŽEMĖS PLOTAS LIETUVOJE TEBĖRA 'SUSITRAUKĖS' APIE PUSĘ MILIONO HEKTARŲ

Gruodžio 7 dieną, kalbėdamas apie Kremliuje nustatytą reorganizaciją Lietuvai, Sniečkus tarp ko kita pranešė, kad nuo šiol Lietuva bus suskirstyta į 41 rajoną ir kiekviename rajone bus "mažoji žemės ūkio ministerija", vadinama gamybinė valdyba. (Ligi šiol rajonai buvo 56, o gamybinės valdybos tik 34-ios). Kiekvienai gamybinei valdybai vidutiniškai teksią apie 96 tūkstančius hektarų žemės ūkio naudmenų, tai yra, artimų, pievų ir ganyklų, jų tarpe arimų po 67 tūkstančius hektarų.

Iš to išeina, kad šiuo metu Lietuvoje esama maždaug 2,747 tūkstančių hektarų ariamos žemės, o skaitant su pievomis ir ganyklomis -- iš viso ūkui naudojamos žemės 3,936 tūkstančiai hektarų.

Maždaug tokį patys skaičiai buvo oficialioje Sovietijos statistikoje nurodyti ir prieš dvejus metus, 1961 metų lapkričio mėnesį. Ten, skaičiuojant apskritiesniais skaičiais, atitinkamai buvo nurodyta 2,8 mil. ir 3,9 mil. ha. Vadinasi per dvejus pastaruosius metus ariamos ir apskritai naudojamos žemės plotas beveik nepasikeitė.

Bet tas plotas yra gana žymiai mažesnis, palyginti su toje pačioje teritorijoje (su Klaipėdos ir Vilniaus kraštais) 1939 metais žemės ūkiui naudotu plotu. Anuomet dabartinėse vadinamosios "LTSR" ribose ariamos žemės buvo maždaug 3,204 tūkstančiai hektarų, o su pievomis ir ganyklomis -- maždaug 4,503 tūkstančiai. Taigi dabar vien ariamosios žemės plotas tebėra mažesnis apie 450 tūkstančių hektarų, o pievų ir ganyklų plotas mažesnis apie 110 tūkstančių, arba iš viso naudmenų plotas tebėra mažesnis apie 560 tūkstančių hektarų, ir jis jau nebedidėja.

Kas atsitiko, kad ūkiui naudojamos žemės plotas Lietuvoje "susitraukė", nei statistikos, nei prakaibininkai nemini.

DABARTINIS PRAMONĖS IMONIŲ SKAIČIUS LIETUVOJE

Sprendžiant iš Sniečkaus žodžių, dabartiniu metu Lietuvoje esą apie 560 pramonės įmonių.

Sniečkus sakė: "Per 10 šių metų mėnesių 96 įmonės, arba 17% visų įmonių neįvykdė bendrosios produkcijos išleidimo plano".

Anksčiau įmonių skaičius buvo didesnis, bet prieš kiek laiko "buvo sustambinta daugiau kaip 100 įmonių". "Sustambinta" reiškia -- sujungta: vienos ar panašios rūšies tame pačiame mieste veikiančios įmonės, pirma veikusios kaip atskiros įmonės, buvo prijungtos prie tos pačios rūšies didesniųjų įmonių ir vietoj kaikiurių dviejų, trijų ar daugiau įmonių pasidarė viena. Tai yra, įmonės pasiliko savo vietose, savo patalpose, bet joms liko tik viena administracija ir vienas vardas (Monopolinės santvarkos išvada).

96 ar 17% plano neįvykdžiusių įmonių dar ne viską pasako, kadangi įmonės nevienodos. Pavyzdžiui, tarp tų 96-ųjų plano neįvykdžiusių įmonių yra ir Baltijos laivų statykla Klaipėdoje, savo sveriu prašokstanti iki poros dešimčių kitų smulkesnių įmonių.

DAUGIAU KAIP 5 MILIONAI RUBLIŲ RŪDIIJA

"Daugelyje įmonių gauti įrengimai eilę metų nesumontuojami ir nepaleidžiami į darbą. Vien tik Liaudies ūkio tarybos įmonėse šių metų spalio 1 dieną buvo nesumontuotų įrengimų daugiau kaip 5 milijonų rublių sumai", -- pareiškė Sniečkus savo pastarojoje apžvalgoje partijos centro komitetui.

Tokių padejavimų Lietuvos kvistlingų savikritikoje tenkagirdėti kasmet, netgi ne po vieną kartą, ir tai trunka metų metais, nuo pat bolševikinio šeimininkavimo pradžios Lietuvoje. (Tas pats kartojasi ir Rusijoje: apsilaidimas ir netvarka yra senai būdingas bolševikinio ūkininkavimo požymis). Lietuvoje rūdijančių mašinų "kapitalas", kiek matyti iš tų besikartojančių padejavimų, nepaisant tokios savikritikos, ne mažėja, o didėja. Bet už tas mašinas yra užmokėta iš Lietuvos surinktomis lėšomis, be to, visas tas kapita-

las yra įskaitytas į "didžiuosius socialistinius investavimus", o taip pat ir į "brolisų respublikų dovanas".

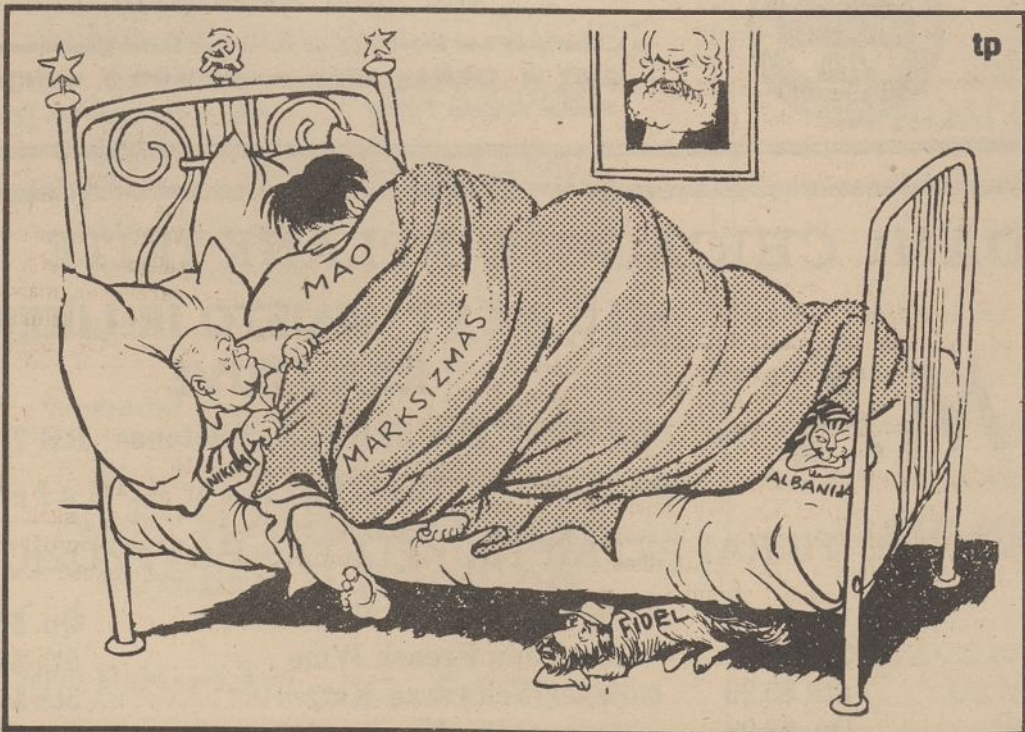
APIE PUSANTRO TŪKSTANČIO VIEN PARTIJOS VALDININKŲ LIETUVOJE

Aiškindamas, kokia komunistų partijos reorganizacija bus vykdoma Lietuvoje, Sniečkus nurodė, kad nuo šiol bus iš viso 65 "partkomitetai": 41 "kaimiečių" komitetas ir 24 "miesčionių" komitetai. Miestiniai komitetai dabar yra devyni: penki didžiųjų miestų komitetai ir dar keturi Vilniaus "pakomitečiai". Prie jų prisidės dar 12 naujų miestinių -- pramoninių komitetų pramoningiausiose provincijos centruose. Be to, Kauno miestas vėl bus padalintas, kaip ir anksčiau buvo, į tris rajonus ir Kaune, kaip ir Vilniuje, šalia bendro miesto "partkomiteto" bus dar trys atskirų miesto dalių komitetai.

Kiekvienas komitetas turės po tris sekretorius, kurių vienas bus vyriausias, o du padėjėjai -- vienas bus organizacinis, kitas ideologinis reikalu rūpintojas. Prie jų bus apie 10-12 instruktorių įvairiems reikalams ir dar bus "politinio švietimo" vadovas su keliais instruktoriais. Iš viso kiekviename partkomitete bus vidutiniškai 21 pareigūnas. Per 65 komitetus susidaro 1365, opridėjus dar didžiulę partijos įstaigą Vilniuje, susidarys apie pusantro tūkstančio apmokamų partijos pareigūnų, maždaug po vieną iš kiekvienų keturių dešimčių partijon įrašytų asmenų.

Bet tai nėra partijos apmokamų tarnautojų padidėjimas. Ligi šiol rajonų ir jų komitetų buvo daugiau, ir bendras partijos išlaikytinių skaičius, jei kai kur ir po mažiau išbarstytas, bendrai paėmus nebuvo mažesnis.

Panašiai, kaip partija, pertvarkoma ir "komsomolo" organizacija, kuri irgi turi apmokamų pareigūnų dažniausia apie tiek pat, kaip ir partija. (LNA)

Sunkiai sutelpa vienoje lovoje...

(100)

Sandoras jau buvo pasiekęs abi moteris, kurias apglėbęs rankomis, bėgo, jas daugiau nešdamas, negu vesdamas, per apledėjusį sniegą link upės. Reinoldas krūptelėjo, užpakaly išgirdęs žingsnius, ir pamatė, kad tai būta Kazoko.

— Bus karšta, — skubiai jam pasakė Reinoldas. — Eik tamsta į namą ir išstatyk lange kulkosvaidį. Ir kai tik Sandoras pasieks įdubimą žemiau krūmų....

Bet Kazokas jau nebeklausė, jis bėgo į namą taip, kad net žvirgždas girgždėjo pro sniegą.

Reinoldas vėl atsisuko, pasižiūrėjo į kitą krantą ir konvulsingai sugniaužė kumščius iš alpinančios baimės. Dar trisdešimt metrų, dar dvidešimt penki, iš miško dar niekas neartėjo, keista, dar net nebuvo nieko girdėti, ir Reinoldas jau buvo, prieš blaivų protą, bepradėdas puoselėti viltį, kai iš pamiškės pasigirdo aštri komanda, po kurios nedelsiant prapliupo tankus automatinų ginklų taršėjimas, ir pirmosios kulipkos praskrido grasinančiai arti Reinoldo ausų. Jis krito kaip akmuo ant žemės, kartu nusitraukdamas Janscį, ir gulėjo ten, kulipkoms nepavojingai ir aukštai skrendant virš jų galvų. Jis niršo dėl negalios ko nors griebtis. Bet tuo pat metu nustebęs konstatavo, kad ten tešaudė tik vienas vyras — reikėjo gi laukti, kad Hidas panaudos visą savo jėgą.

Paskui jis išgirdo, nors ir slopinamą gilaus sniego, skubų sunkių žingsnių trapienimą, sekančią akimirka pamatė Sandorą su sniego debesiu, lvg įnirusį jautį, šokantį per krūmus tokiu šuoliu, kurio metu Julija ir jos motina tiesiog skrido oru, ir nusileidžiantį kranto apačioje, slystantį ir girgždantį žvirgžde — ir dar jam nespėjus ant beriedančių akmenų atgauti pusiausvyrą, pradėjo šaudyti kulkosvaidis, kuris turėjo jau kitą ritmą: Kazokas atidarė ugnį reikalingą akimirka, neprarasdamas nė vienos sekundės. Atrodė klaustina, ar jis tamsiame pamiškės fone bus ką nors atpažinęs, tačiau AVO kulkosvaidis buvo nukreiptas tiesiai į čia, ir raudonai žėruojąs jo vamzdis buvo išdavęs poziciją. Jis nutilo beveik tą pačią akimirka.

Sandoras jau buvo pasiekęs keltą, kurin įkėlė vieną moterį. Jis padėjo įlipi kitai, pastūmė pakrautą plaustą nuo kranto tokia jėga, kad vanduo plausto priekyje pakilo banga, kurios baltaslangas putas buvo galima matyti net nakties tamsoje.

Janscis ir Reinoldas, dabar vėl pašokę, stovėjo vandens pakrastyje ištiestomis rankomis, pasiruošę sugriebti plaustą ir traukti jį krantan, kai staiga kažkas šnypšdamas ir purkšdamas praskrido oru, paskui tyliai pokštelėjo, ir už trisdešimties metrų virš jų galvų danguje pakibo balta, akinančiai ryški šviesa, beveik tą pačią akimirka kulkosvaidžiui ir keletui šautuvų atidarant ugnį, ir šį kartą iš pamiškės, tik iš daug toliau, iš pietų, kur miškas priartėjo prie upės.

— Nušauk tą daiktą! — subliovė Reinoldas Kazokui. — Nesuk galvos dėl AVO — numuš, dėl Dievo meilės, tą prakeiktą švitulį!

Jis, ryškios šviesos apakintas, įsoko į vandenį, išgirdo kaip Janscis tą pat padarė, tyliai nusikeikė, kai plausto briauna skausmingai atsimušė į jo blauzdą, griebė abiem rankom už krašto ir trukteliu keltą į krantą. Jis susvyravo, kai viena moterų, neatsargiai atsistojudi ant keltų, pasviro ir virto ant jo, bet greit atgavo pusiausvyrą ir pagriebė ją glėbin, tuo pat metu ryškiai šviesai, kabėjusiai danguje virš upės, taip staigiai užgestant, kaip staigiai jis buvo pasirodžiusi. Kazokas pasižymėjo šią naktį. Ugnis nuo pamiškės tęsėsi, bet buvo šaudoma iš atminties, ir vis dar aplinkui juos švilpė kulipkos ir zyzė rekošetai.

Reinoldui nebuvo abejonės, ką jis laikė savo rankose, tai turėjo būti Janscio žmona, ji buvo per daug glėžna ir per lengva, kad galėtų būti Julija. Po akinančios raketos šviesos jis tamsioje negalėjo nieko matyti, vienintelė orientavimosi galimybė tebuvo krantas, kurin reikėjo įkopti. Reinoldas žengė žingsnį ir tik per plauką nesukniubo, toks bailsus buvo skausmas jo kelyje, kad akimirka jis buvo lyg suparaližuotas. Jis griebė įtemptą lyną, stengdamasis išsilaikyti, išgirdo duslų triukšmą, lyg kažkas būtų nuviršęs, pajuto, kaip kažkas prabėgo pro jį, išgirdo žingsnius, skubiai kopiančius krantan. Sukandęs dantis, jis greit, kiek pajėgdamas nušlubavo aukštyn. Jis pajuto, kaip kulipka nuplėšė jo apsiausto rankovę, pajuto statų, maždaug metro aukščio krantą, kuris jam dabar su skaudančiu ir suparaližuoju keliu bei moterim ant rankų sudarė neįveikiamą kliūtį, paskui jį iš užpakalio sugriebė dvi stiprios letenos, ir jis jau stovėjo kranto viršuje, vis dar tebelaiikdamas rankose moterį, bet nevisiškai suprasdamas, kas iš tikrųjų atsitiko.

Prieš jį, už trijų metrų, buvo ryškiai apšviestas ketrkampis, durys į keltininko namelį, ir dabar, nukreipęs į ten žvilgsnį, vis dar kulipkoms kapojant sienų akmenis, jis pamatė, kaip Janscis, pirmasis pasiekęs namą, vėl pasirodė atvirose duryse — tamsus pavidalas priešais laukan besiveržiančią šviesą, tiesiog savižudiškai ryškiai matomas. Reinoldas norėjo suukti jam įspėimą, tačiau apsigalvojo kitaip — vistiek būtu vėlu. jei koks snaiperis jau būtų jį paėmęs ant taikiklio, — priėjo artyn, išgirdo, kaip moteris jo glėbyje kažką pasakė, nė žodžio nesuprasdamas, instinktyviai suvokė, ko ji norėo, ir atsargiai pastatė ją ant kojų. Ji netvirtai ir svirduliuodama žengė du ar tris žingsnius, paskui puolė į vyro išskėstą glėbį, ty liai, silpnu balsu suokdama: "Aleksiejau, Aleksiejau!" Paskui ji sukniubo ir visu svoriu nusviro į jį, lyg smūgio kliudyta iš užpakalio, bet daugiau Reinoldas negalėjo nieko matyti. Sekančią akimirka Sandoras juos visus įstūmė priemenėn ir užtrenkė duris.

KAIP GYVENA VOKIETIJOJE EILINIS ŽMOGUS...

V. ALSEIKA

Kartą atėjo įdomus laiškas -- JAV gyvenantis pensininkas klausė: sakyk, tamsta, ar verta keltis į Vokietiją? Esu per 67 m. amž., pensininkas, mane traukia Europa, ypač, kad Vokietijoje sveika mėsa... Jis girdėjo, kad Vokietijoje nesąs brangus pragyvenimas, o Šveicarijoje bene už 7 DM. lietuviai jaunuoliai galėje kažin kur pragyventi kalnuose...

Teko jam išsamiai atsakyti, nupasakoti kainas ir paaiškinti, kad Vokietija anaipol nėra pigus kraštas. Tiesa, suto piliečio gaudama iš JAV pensija -- iš viso 72 dol., jis galėtų pragyventi nedideliame miestuke ar kaime. Jei jis tikrai ilgisi Europos, jei nebijotų galimų pavojų, tegul važiuoja... Pagaliau, juk ne paslaptis, kad tikstančiai JAV pensininkų, ne naujų ateivių, su savo pensijomis leidžia laiką prancūzų ar ispanų pajūriuose, be to ir Meksikoje. Pigiau kaip Amerikoje? Taip, tai dažnai nulemia motyvas.

Vokietija -- kraštas su vis kylančiomis prekėmis (ir atlyginimų) kainomis. Tiesa, čia kiek pigiau kaip tokioje Šveicarijoje. Ypatinai pabrangęs maistas. Pusė atlyginimo Vokietijoje, laikinais gyvenais, būtinai išieis maistui (čia neturima galvoje dirbančių amerikiečių tarnyboje -- jų sąlygos nepalyginti geresnės, daugiau tekaštuoja tik butai). Palyginus su JAV, brangūs įvairūs baltiniai. Jei Amerikoje, atrodo, nėra didelio klausimo, kai norima įsigyti pvz. vyr. marškinius ar palatą, Vokietijoje tai jau keblu. Vidutinio uždarbio žmogus marškiniai sudaro vienos dienos atlyginimą, batai -- dviejų su puse... Vyr. kojinės? Jos Vokietijoje kaštuoja maždaug ligi 5-6 DM. (arba ligi 1,5 dol.).

Tiesa, pastaraisiais mėnesiais smarkokai atpigę vaisiai ir daržovės, tačiau šiaip tai nėra pigus maistas. Jei kas verčiamas maitintis restoranuose -- ypač pajunta maisto pabrangėjimą. Pigiau, nors tai ir atrodo keistai, gali pavalgyti didmiesčiuose, o mažesniuose miestukuose už vidutinius pietus teks sumokėti po 6-7 DM, arba pusantro dol. ir daugiau. Dar blogiau, kad vokiškos sriubos, pvz. tokioje Švabijoje -- tai daugiau vandens patiekalai, o mėsiniai valgiai -- nepatrauklūs, be didesnio pasirinkimo. Tuo atveju amerikietiškos kafeterijos su maisto pasirinkimu -- daug patrauklesnės. Dar viena -- pastaraisiais metais išryškėjo nepaprastai blogas patarnavimas valgyklose, restoranuose. Trūksta personalo, visi metasi į pelningus darbus, užtat dažnai aptiksi įvairius italus ir kt. kelnerius. Tas patarnavimas ir nerūpestingas ir lėtas ir dažnai įkyrus.

Čia, aišku, kalbama apiegyvenimą Vokietijoje žmogaus akimis, gyvenančio iš atlyginimo (sakykime, vokiškos mašininkės lygio), mokančio mokesčius vokiečių iždui ir besinaudojančio socialinio aprūpinimo privilegijomis.

O sutaupos, ligoje aprūpinimas? Sutaupos, tai dalykas, kuris visai neegzistuoja. Pinigai leidžiami, kad... juos išieisti, kad prasimaitinti, per metus įsigyti vieną kitą kojinių porą, gal ir, pasispaudus ir vieną eilutę (kostiumą). Žinoma, tai neliečia vokiečių gyventojų -- augant jų atlyginimams, jie sugeba sutaupyti nemažai ir pastaruoju metu apskaičiuota, kad kiekvienas žmogus visame krašte bus sutaupęs po 300 DM kasmet.

Jei susirgsi, ar bus reikalo kreiptis pas gydytoją -- tas rūpestis, baimė aiškiai atpuola. Tai juk vienas pačių didžiausių baudių Amerikoje, tai siaubas, kai, rimčiau susirgus, tenka už kelias dienas ar operaciją sumokėti ligi 1,000 ar daugiau žaliukų ir... tuo būdu likviduoti pusę ar daugiau sunkiai sukaltų sutaupų. O Vokietijoje kas mėnesį tau atskaito maždaug ligi 140 DM, ar panašiai (pusę sumoka darbdavys), taigi 35 dol. mėn., esi jau pakankamai ramus bėdos atvejui. Nekaštus vizitai pas gydytoją, vaistų gali gauti nors ir už 100 dol. (tik sumoki simbolinį 50 pf. mokesį vaistinėje), ligoninėje gali gulėti nors ir 5 mėnesius ir... be algos, gausi dar ir vad. ligonpinigius. Išėinant po pusmečio iš ligoninės teks slaugėms dovanoti po šokolado plytelę... Tai ir viskas. Tai ir vėl argumentas už Europą. Tas saugumas ligos ir pan. atvejais veikia raminančiai. Galima ir rizikuoti teigimą -- socialinis draudimas, nors juo ir skundžiasi vokiečiai, o ligonių kasos nuolat kelia mokesčius --

taigi, tas draudimas, tai saktum, kas metai sutaupyti bent po 1,000 dol. ar daugiau (JAV mas-tu).

Čia daugiau kalbėta apie paprastą eilinio žmogaus kasdieninius reikalavimus. Tai daugiau domina ir kasdienybę susidomėjusius. Kultūriniai poreikiai -- tai sritis, kuriai tektų paskirti žymiai daugiau vietos, tačiau šį kartą nors pora žodžių ir apie tai.

Tie poreikiai Europoje -- Vokietijoje patenkinami, galima teigti, žymiai įvairiau, turtingiau kaip Amerikoje. Tai pastebima ir knygų srityje ir teatre ir radijo, TV programose. Knygų, ypač kišeninių, leidžiama milijonais egz. ir stebina įvairių kraštų, autorių įvairumas. Panašiai ir teatre, kai gali pasirinkti ir klasikų ir modernistų. Tiesa, vokiečių gamybos filmai nepaprastai smukę, žemo lygio, ir iš viso kinų lankomumas labai kritęs. Būna atsitikimų, kai salėje matai 5-6 žiūrovus.. Tačiau kitų, užsieninių filmų pasirinkimas -- didelis. Be JAV filmų, daug pastebėsi italų, prancūzų, britų.

O kai grįžti, maždaug 7 val. vak. po tarnybos, namo, tai vie-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Micželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JUDGE
HUGH BRENNAN
MUNICIPAL COURT

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

IN BEHALF
OF YOUR
CITIES SERVICE DEALER

BEST WISHES

M. O. MATTLIN

SPINET PIANOS OF
DISTINCTION

Easy Terms can be
Arranged

2027 EUCLID AVENUE
PR 1-7633

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MID WEST MAISTO IR LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

ŽODIS DIRVOS PRENUMERATORIAMS

Kylant pašto tarifams, augant medžiagų kainoms, atrodo, būtų visai normalu, jei atitinkamai būtų keliamos ir laikraščių kainos. Dirvos leidėjai ilgą laiką laikėsi tos nuomonės, kad geriau padidėjusias išlaidas padengti kitiems būdais, bet jokių būdų neliesi ir nekelti prenumeratos kainų.

Vilties Draugijos Valdyba priėjo išvados, kad proporcingas išlaidų padidėjimui prenumeratos pakėlimas neduotų teigiamų rezultatų, nes ir lietuviškų laikraščių skaitytojai turi skaityti su jų pačių augančiu biudžetu. Tat buvo pasirinktas kompromisinis kelias: —

Dirvos prenumeratą pakelti metams tik 1 doleriu nuo 1963 m. sausio 15 d. Nuo tos dienos mokantieji prenumeratą, prašomi atsiųsti 11 dol. Pusei metų Dirvos prenumerata — 6 dol.

Tačiau tas pridėtasis doleris, išidėmėkite, nenuėis Tamstoms veltui. Vilties leidykla sekančiais metais numato išleisti visą eilę knygų. Jų tarpe premijuotasis Alės Rūtos romanas "Kelias į kairę", V. Ramono — "Dailininkas Rauba", jau išversta į lietuvių kalbą ir amerikonių visuomenėje išpopuliarėjusi A. Nasvyčio ir B. Armonienės knyga "Leave Your Tears in Moscow" ir eilė kitų. Dirvos prenumeratoriai, užsimokėję nuo sausio 15 d. 11 dol. už prenumeratą, galės Vilties išleistas knygas, jų tarpe ir R. Spalio "Alma Mater", įsigyti su 1 dol. nuolaida. Taigi, tas doleris skaitytojams sugrįš dar naudingesniu būdu. O gal tai kartu prisidės priminimu, kad rūpinamės ne vien tik laikraščio, bet ir lietuvių rašytojų kūrybos populiarinimu ir skatinimu.

Toks laikraščio ir knygų leidimo ryšys yra nauju įnašu mūsų kultūriniame gyvenime. Tas ryšys reikalingas kapitalo. Knygų leidyklos tai žino, o skaitytojai turėtų tai suprasti. Tas pridėtasis doleris įgalins Vilties leidyklą ne tik išlaikyti, tobulinti ir populiarinti Dirvą, bet kartu įjungti, tikėkimes, visus Dirvos skaitytojus į lietuviškos knygos skaitytojų eiles.

Kuklus tas vienas doleris, bet jo įnašas užsimotiems darbamams didelis.

Būkime solidarūs, įvertinkime nuodugnai išsvarstytus sprendimus ir užsimojimus. Einant į platesnį kultūrinį darbų kelią, esame reikalingi visų pozityvaus atsiliepimo, visų našios ir bičiuliškos talkos. (j. č.)

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NORWOOD DRUG, INC.

WE FEATURE DAN DEE PATATO CHIPS
Geras recepto išpildymas yra svarbiausia
mūsų pareiga

RECEPTY SPECIALISTAS

6411 Superior Ave. HE 1-1035

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

EMERSON RADIO OF OHIO

EMERSON RADIOS, STERIO
AIR CONDITIONERS, DUMONT T. V.

4300 Euclid Ave. HE 1-1822

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

C. C. MITCHELL SUPPLY CO.

WHOLE SALE DISTRIBUTORS CALORIC
BUILT — IN OVEN RANGES

4320 Pearl Rd. SH 1-1707

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

ROBY TV & APPLIANCE

13225 Superior Ave GL 1-2201
5732 Mayfield Rd HI 9-5678

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

**CLEVELAND HARVARD
LUMBER & DOOR CO.**

6000 Harvard Ave. Call VU 3-6000
18090 MILES AVE Call MO 2-8100

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

THE GRAND LAUNDRY CO.

COMPLETE LAUNDRY SERVICE

5911 St. Clair Ave. EN 1-5158

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY
EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg. TO 1-0200

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

**BULKLEY BUILDING
GARAGE**

DRIVE IN FROM CHESTER AND WALK
OUT TO EUCLID AVE.
EAST 15th and CHESTER AVE. Call CH 1-6043

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

CARL NEWMAN

MASON CONTRACTOR

450 Lloyd Road RE 1-2705 EUCLID, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

O'BRIEN BRASS CO.

20940 St. Clair Ave. IV 6-2440

GREETINGS and BEST WISHES

FAMOUS FURANCE CO.

WHOLESALE ONLY
DISTRIBUTORS FOR WESTINGHOUSE
AIR CONDITIONERS, AND OTHER
MISCELLANEOUS PRODUCTS.

6420 Woodland Ave. UT 1-5700

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**RELIABLE FURNACE AND
SALES SERVICE COMPANY**

10220 St. Clair Ave. Call GL. 1-4799

Vytauto Igno paveikslas "Keliuė nežinion", kuris buvo išstatytas II Kultūros kongreso dailės parodoje Chicagoje.

Kokio konkretaus Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo aspekto ar įvykio jūs asmeniškai labiausiai gėdinatės?

E. ČEKIENĖ

Aukščiau minėtą klausimą nagrinėja jaunosios kartos kultūros žurnalas Metmenys 5-me n-ry, į kurį atsako jų parinkti asmenys.

Teisingai V. Trumpa šios temos išangoj pažymi, kad kritikuoti kaip tik daugiau reikia tuos dalykus, kurie bendros opinijos yra laikomi tobulais ir nekritikuotiniais. Taigi iškeltas klausimas įdomus, tačiau atsakymai skaitytojo nepatenkina, tuo labiau jaunosios kartos, nepriklausomos Lietuvos gyvenimo nemažiosios ir apie jį objektyvių pasiskaidymų neskaitytųjų. Todėl tenka patikslinti ir papildyti kai kurių "besigėdinančių" nepriklausomos Lietuvos laikotarpio įvykius politinėje srityje mintis.

Mykolas Vaitkus, Juozas Kaminskas ir Jeronimas Cicėnas pabrėžia, kad jie labiausiai gėdinasi 1926 m. gruodžio 17-tos dienos perversmo, kur J. Kaminskas tarp kitko sako: "Su prantama, netikiu pramanyta legenda, kad Lietuvai tuomet grėsęs bolševizmo pavojus".

Kad toks pavojus tikrai grėsė nesunku patikrinti, nes beveik visi liudininkai dar tebėra gyvi. O pradžiai pasitenkinsim jų pasakytais žodžiais dar anų įvykių metu.

1926 m. krikščionims demokratams rinkimus pralaimėjus, Lietuvos valstybės vairą, kaip žinome, paėmė liaudininkai su socialdemokratais, apie kuriuos jų lyderis, tuolaikinis seimo vi-

cepirm. S. Kairys 1926 m. gegužės 31 d. Lietuvos Žiniuose, paklaustas, kuo skiriasi socializmas nuo komunizmo, atsakė: "kiekvienos socialinės pasaulėžvalgos galutinis tikslas yra komunizmas".

M. Krupavičius šį vyriausybės pasikeitimą 3-me seime taip apibūdino: "Jiems (valstiečiams liaudininkams ir socialdemokratams) Lietuvos konstitucija yra svetima, vykdyti nepakenčiama, jie kalba ir dažnai elgiasi ne pagal konstituciją, bet šalia arba prieš konstituciją..."

"...Šiėzevičiaus vyriausybė vie na koja pasirėmė lenkais, kita Klaipėdos kultūrbundininkais, Vieniems pasvirus į Varšuvą, kitiems -- į Berlyną, o jie be abejo pasvirus -- bangu darosi, kad nepalūžtų ir mūsų respublikos sienos... Dar tik praskambėjo po Kauną noras paleisti iš kalėjimo nepatikimą elementą, o jau po Lietuvą pakvipo raudonosios revoliucijos oras, Kaune, Panevėžy, Šiauliuose, Ukmergėje užliejo bolševikai gatves šaukdamai: "kalėjiman socialdemokratų ir valstiečių liaudininkus, mirtis krikščionims demokratams, lai gyvuoją sovietų valdžia --" (Tėvynės Sargas, 1957 m. 14 nr.)

3-jo seimo 2-roj sesijoje, 28-me posėdyje naujai vyriausybei buvo oficialiai primetama, kad "krašte jaučiamas komunistų judėjimas, kuris vystosi drauge su profesiniu darbininkų judėjimu ir

sudaro valstybei rimtą pavojų."

A. Endziulaitis, kaip rašo tas pats Tėvynės Sargas, seime nurodo, "kad Lietuvą valdo ne mūsų vyriausybė, bet profsojūzas, prieš kurį mūsų vyriausybė lenkia galvas... Iš daugelio profsojūzų jūs, ponai socialdemokratai, jau esate išmesti... Jūs rengiate mitingus, nešat atsakomybę, bet komunistai jums neduoda kalbėti, vadovaujama rolė priklauso taip pat ne jums, bet komunistams..."

Biržų Žinios 32 nr. tuo laiku rašė: "Tėvynei kartuvės rengiamos čia pat -- namie. Kruvinieji pasaulio nelaimės ir mirties agentai galanda ietis, rengiasi viską, ką mes esam sukūrę, praryti ir pas mus, kaip maskoliuje, sukurti kruviną vergiją..."

L. Šimutis, dabartinis Draugo redaktorius, ALT pirm. tuo laiku seime atkreipė dėmesį, kad Amerikos laikraštis Vienybė, kuris solidarizuoja su valstiečiais liaudininkais rašo: "Socialdemokratų buvimas Lietuvos valdžioje jau pradeda nuostolingai kenkti lietuvių tautos reikalams, nes Švietimo Ministeris Čepinskis pradėjo steigti lenkiškų mokyklų, kur tik lenkų agitatoriai jų reikalauja..."

Lietuvių tauta skaitė laikraščius, matė įvykius ir sekė naujos vyriausybės darbus. Ne taip dar senai iš naujo atgimusi valstybė daugumoj buvo patriotiškai ir sveikiai nusiteikusi, į tokį savos vyriausybės ir svetimų įtakų jų tėvynėje sauvallavimą negalėjo be susirūpinimo ramiai žiūrėti. Emė ieškoti būdų ir priemonių šiai mūsų krašte susidariusiai pavojingai padėčiai atstatyti, pilnai pritardama tų pačių metų gruodžio 17-tos dienos įvykdytam perversmui, apie kurį sekančią dieną visa lietuvių tauta jau skaitė dienraštyje Rytas vedamajame tokį aprašymą:

"Pirmiausiai, ką galima neabejotinai konstatuoti -- tai, kad pasakutinių poros dienų įvykiai pareiškė tikrąją Tautos valią geriausiojo ir tautiškiausiojo visuomenės elemento atstovaujama. Tiesa, šio pavasario seimo rinkimų dėka prie valstybės vairo buvo pastatyti tokie žmonės, kurių darbai parodė galvojančiai visuomenei, nežiūrint partijų ar nusistatymų skirtumo, kad jei ir toliau jų rankose pasilikis valstybės likimas -- mes palydėsime ir laisvę ir nepriklausomybę ir raudonoji bolševizmo banga užplūs Lietuvą."

Matydama vis didėjančią raudonąją pavojų ir įvertindama tą kriminalinį pasingumą, su kuriuo buv. vyriausybė priimdavo visus jai teikiamus įspėjimus... Kariuomenė, kuri tiek aukų yra padėjusi ir tiek kraujo praliejusi, begindama Lietuvos Nepriklausomybę -- pasiėmė gelbėjimo iniciatyvos..."

Reiktų labai suabejoti, ar iš viso lietuvis turi ko gėdytis per tokį trumpą nepriklausomo gyvenimo laikotarpį jo tėvynei tiek daug visose srityse pasiekus, ką labai išsamiai ir objektyviai atsakiusiųjų tarpe nušviečia V. Banaitis.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

RICHMAN BROS.

10 STORES IN GREATER
CLEVELAND

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**THE LINDSEY
SANITATION CO**

SANITATION SERVICE

MAINTENANCE SUPPLIES

JANITORIAL EQUIPMENT

"FOR COMPLETE DEPENDABLE
SANITATION"

393 East 131st Street MU 1-8000

GREETINGS and BEST WISHES

STELLA MARIS HOSPITAL

FOR THE PROBLEM DRINKER
DAY AND NIGHT 24 HOURS SERVICE

Call SU 1-0550

UŽMARŠTIN EINANČIOS TRADICIJOS

Mes lietuviai, kaip ir kiekviena kita tauta, turime savo tradicijas, kurios eina iš vienos kartos į kitą, vienos itin pastovios jau per amžius nusistovėjusios, kitos kaitaliojasi, o dar kitos mūsų nebepalaikomos ir nykstančios.

Tarp gražiausiųjų lietuviškųjų tradicijų ar tik nebus pati gražiausioji ir kilniausioji: tai artimo meilė, sušelpimas paliegučių, pavargusių, patekusių į skurdą ir vargą, ar šiaip nelaimės ištiktų. Lietuvoje švenčių progomis, kiekvienas savo apylinkės neturtingiesiems, seneliams, našlaičiams ar paliegiams siudavo dalį geresnio maisto sau pasigaminato, kad ir mažiau už jį pasiturįs taip pat pajustų šventišką nuotaiką, žinotų, kad nėra užmirštas. Kiti pakviesdavo kokią senelį šventėms pas save ir visi drauge sėsdavo už vieno stalo, o išeinančiam įdėdavo dar šį tą namo parsinešti. Toliau gyvenantiems švenčių maisto nunešti siųsdavo dažniausia savo vaikus — paauglius, kad ir jie iš mažens pratintųsi to kilnaus artimo meilės darbo ir užaugę darytų tą patį, ką ir jų tėvai darė. Vaikai, nunešę tas kuklias dovanėles, grįždavo namo laimingi ir patenkinti, nes jiems būdavo dėkojama ir linkima laimės, sveikatos ir Aukščiausiojo palaimos. Tai buvo paprotys, tai buvo tradicija, kurios pradžios turbūt niekas nei nežinojo. Taip darė jų tėvai, taip darė jų vaikai ir vaikų vaikai.

Nepriklausomos Lietuvos laikais tie papročiai-tradicijos tuo pačiu uolumu buvo tęsiamos, tik jų išmaldos reikalingų, jau buvo žymiai mažiau, mat šalpos organizacijos, senelių prieglaudos, namai ir augas bendras gerbūvis mažino neturtėlių eiles, nors vis dar rasdavosi tokių, kuriems parama ir švenčių šiluma buvo reikalinga. Bet šandien, kada rusiškas banditas pavėgė mūsų kraštą, kada šimtai tūkstančių lietuvių, buvo išžudyti ir ištremti į Sibiro vergų stovyklas, kada visa pavergtoji Lietuva paversta elgetynu, kolchoziška vergų stovykla, kai už sunkią darbo dieną temoka po 20-50 kapeikų, vargas lietuvių tarpe vėl bujoja, lapoja. Ten svaras cukraus kainuoja 50 kapeikų, o ką bekalbėti apie rė-

M. VIRBICKIENĖ

New Yorko Balfo skyriaus
įždininkė

balus, apdarą. Komunistiškas rusiškas išnaudojimas žmogaus pasiekė viršūnę, didesnis žmogaus išnaudojimas nebeįmanomas. Va, tik vienas pavyzdys: Chruščiovas Kubos diktatoriui Castro už cukraus svarą moka 4 centus, o iš savo vergų Lietuvoj ima po 50 centų už to paties cukraus svarą.

Dešimtys tūkstančių lietuvių, kurie pabėgo nuo to rusiškojo banditizmo, šandien išsiblaškę po laisvąjį pasaulį, ne visi gerai įsikūrė. Ligonys ir seneliai, kurie negalėjo išemigruoti į kitus kraštus, dar ir šandien tebevargsta vakarų Vokietijoje, tūkstančiai skursta Lenkijoje ir kituose Rusijos užgrobtuose kraštuose ir jiems reikalinga pagalba.

Šandien mes teturime tik vieną bendrinę lietuvių šalpos organizaciją — Balfą, kuris yra anų mūsų lietuviškųjų tradicijų nešėjas ir kiek įmanydamas stengiasi padėti vargan patekusiems lietuviams, kur jie bebūtų: ar vergų stovyklose Sibiro taigose, ar okupuotoje Lietuvoje, Vokietijoje, ar Lenkijoje, ar kitame pasaulio užkampyje.

Nėra abejonės, kad mūsų visų lietuvių švenčiausia pareiga šiuo metu yra sušelpiti, padėti vargan ir nelaimėn patekusiems lietuviams, ar tai asmeniniai siunčiant savo artimiesiems, draugams, ar per Balfą tiems tūkstančiams nežinomųjų mūsų brolių ar sesių, kurie gal dar daugiau reikalingi paramos, kaip tie mūsų artimieji-žinomieji.

Jei mes dažnai giriamės, kad palaikome senas tradicijas, kai švenčiame sidabrinės ar auksinės sukaktis, ar tai vedybinio gyvenimo, ar darbo, kunigystės, ar kitokias, ir nepasigailime nei triūso nei lėšų, kad išleisti de-

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NEWMAN PONTIAC MOTOR, INC.

SALES AND SERVICE

SEE THE NEW OUTSTANDING
1963 PONTIAC CARS

11628 EUCLID AVENUE

RA 1-9493

šimtimis dolerių, tai negi atsakysime gražios tradicijos paaukoti dolerį kitą savo suvargusiems broliams, kad palengvinti jų sunkią dalį. Jei mums yra brangios šeimyninės ar visuomeninės tradicijos, tai tuo labiau turi būti brangios šalpos tradicijos: padėti vargstantiems. Seniau Lietuvoje niekas nei vienam prašančiam neatsakydavo padėti, duodavo ir vėl, nors jau dešim-

čiai buvo davęs. Duodavo dar ir tam vienuoliktam prašančiam, sakydamas kad gal tas paskutinyšis yra labiau reikalingas paramos už pirmąjį. Balfui suaukoti skatikai nenuėina veltui. Jie pasiekia šalančius ir badaujančius, jie pasieks Pavergtos Lietuvos nužmogintąjį ūkininką ar kalinį, jie pasieks ir žuvusiųjų partizanų šeimos narius, jie paguos ir sustiprins lietuvių, kuris kentėjo ir tebekentia už tai, kad jis trokšta Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

Kelias į kairę
ALĖ RŪTA
Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(26)

- Tik daugiau raudos paskui, — man paaiškina.
- Baisiai Praną dabar pradėjo mylėti!
- O kaip gi Pušinis? — klausiu.
- Dūsauja senis, dūsaut nenustoja. Bet nėra kada. Jam dabar visi darbai.
- Taigi.
- Matai, Danguole, kaip išeina. Mes, va, seni. Ir sveiki, ir turim dirbt, gyvent. O Pranukas...
- Dabar sudreba senelės balsas. Pirma lyg dejavo, lyg juokavo, — Pušininė negalima suprasti.
- Tik tu būk per naktį, Danguole! Gal kokių vaisių, gal palengvinsi...
- Gerai, būsiu.

Pakabinu triūbelę ir nusiziovauju. Po dienos darbu esu baisiai išvargusi. Kas man Prano merdėjimas? Naujiena? Tokių esu mačiusi šimtais. Visi gyvent nori, visi kenčia, gyvybei baigiantis. Tik dėl jų, dėl šventos ramybės! Tegu manys, kad pagelbėjau. Pušininė rytoj glostys. Būsiu didvyrė.

Snaudžiu kėdėj. Prano kvėpavimas nebe šniokščiantis. Prasižiojęs judina lūpas. Gauda orą. Ką su juo daryti? Tik reguliari narkozė. O apie tai žino bu-

dinti sesuo. Kai atvažiavau, aš pati suleidau. Naktį, sakiau, tegu ji pasirūpina. Galui prisnūst, ar išeit.

Nušuostyti prakaitą? Ranką paglostyti? Tai neįsimanančių sentimentai. Dar labiau mirštantį graušina. O gal ir padeda? Gal ramina? Tas dar laikosi gyvybės, dar kabinasi — bent į sveikojo ranką, žvilgsnį, į jo jausmus.

Tylu ligoninėj. Tik nučiukšėjo toli koridorių prislopinti sesers žingsniai. Kambary Pranas vienas. Mirtininkų palata. Nusipurtau snaudulį ir prieinu prie lovos. Ligonis plačiai atsimerkęs. Galva atlošta. Įkritusios akys žiūri dabar į mane. Nugara nuslenka šurpas. Ko jis taip žiūri? Imu jo ranką, tikrinu pulsą. Kiek šypneliu. Ir vėl rimta, kaip profesionalė. Kas jis man? Nei ne giminė. Prašė, būnu. Jei ne Antano mama, nesėdėčiau naktį. Pranas judina lūpas. Lyg ką pasakyti nori. Akys išplėstos. Vis žiūri į mane. Gal ko nori? Krūtinė giliau ima banguoti. Žiojasi, žiojasi. Stinga oro. Pasilenkiu ties juo. Įdomu, ar tebeturi sąmonę.

— Pranai, ar mane pažįsti?

Jo akys dar labiau plečiasi. Nepaprastas spindėjimas tose akyse. Lėliukės išplėstos; jų mėlynumas lyg sudrumstas, bet žiba stikliniu atšvaitu. Akys nei graudžios, nei liūdnos; labiau susimąsčiusios, gal net kraupios. Žiūri į mane. Tarytum į mane, tarytum nukreiptos į nežinomą. Tai kažkas panašaus, pagal liaudį, į akių pastatymą stulpui. Bet žiūri į mane. Jo lūpos virpa. Pražiota burna gauda orą, ir krūtinė tankiai, bet negiliai kiloja. Mane pradeda sukaustyti siaubas. Nežinau, dėl ko. Ar man Prano tiek labai gaila? Sąžinė? Ar jo siela rūpinuosi? Taip, siela. Bet Pušininė minėjo, kad vakar buvęs kunigas. Pranas motelėjęs ranka, bet paskui liepęs visiems išeiti ir atlikęs

išpažintį. Sakramentus priėmęs. Tuo aš džiaugiuosi. Ir kodėl dabar toksai šurpas iš jo akių? Šurpas Prano akyse, Prano veide ir mano sieloj. Kodėl? Atsitiesiu kūnu ir mėginu atsitiesti viduje. Net savotiškai gėda man prieš Praną (turbūt, labiausiai — prieš save). Esu daktarė. Esu svetima šitam žmogui. Sukosiu. Įdomu, ar jo žvilgsnis tebėra surištas su sąmone. Pakartojau klausimą:

— Pranai, ar mane pažįsti?

Jo akių stingstantis žvilgsnis atsikreipia iš nežinomybės daugiau į mane. Aš susiimu ir drąsiai sutinku jo akis.

— Ar pažįsti? Ar žinai, kas esu?

Jis pakreipia veidą. Tankiau sualsuoja. Prataria, kaip pirma, tik daug tyliau:

— Dan-guo-lė.

— Taigi, Pranai, matai! Atėjau su tavim pabūti. Gal ko nori? Gert? Pušininė prašė, tai pasilikau. Vaisių tau įleidau. Ar geriau? Ar neskauda? Išgysi. Pranai. Nebijok.

Kalbu ir raustu. Varžausi pati savęs. Daktarė! Plepu, lyg sentimentali moterėlė. Juk žinau, juk visa žinau apie jį. Ir matau jo senkančius gyvybės lašus. Kam taip kalbu? Raminti, guosti norisi. Skubu, tarytum, ką duoti. Lyg už ką atsilyginti turėčiau, lyg mainau kažką į savo malonius žodžius.

— Ne-iš...

Sušnibžda Pranas. Pasilenkiu prie jo.

— Ką, Pranai? Ko norėjai? Sakyk.

— Ne-iš-gy-siu.

Šnabždesys kapotas. Aiškiai suprantu jo daleles ir suvokiu Prano mintis.

(Bus daugiau)

MIRĖ STASYS ŠILINGAS

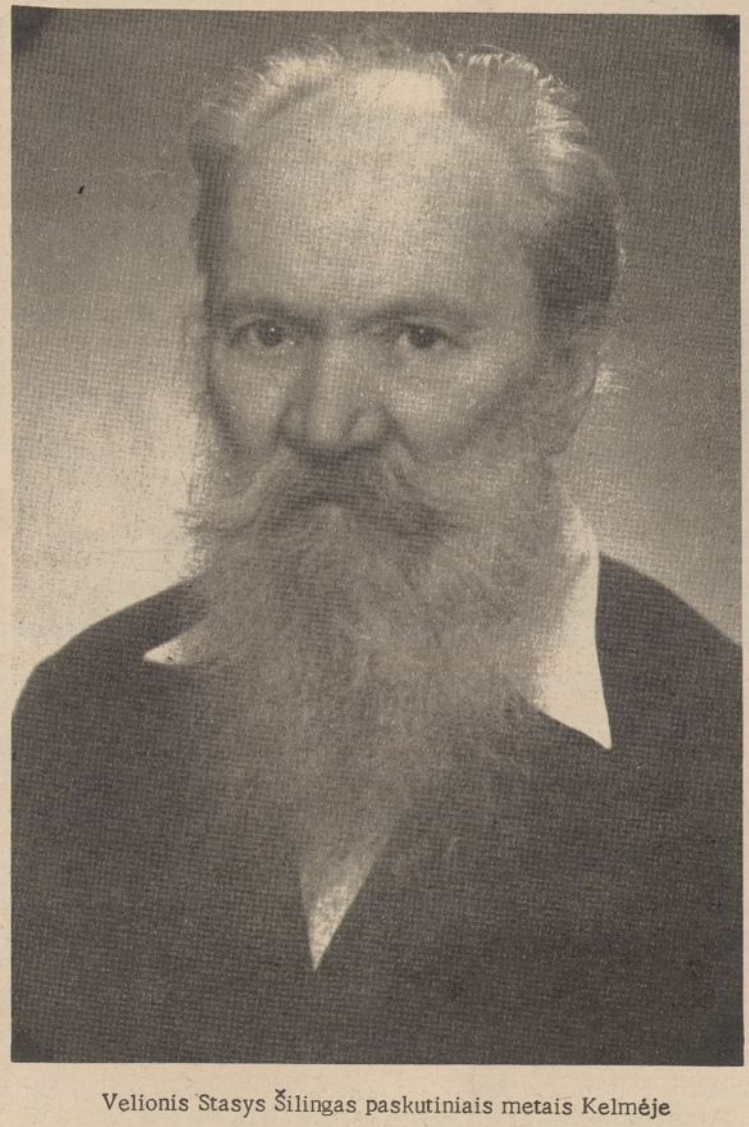
Buvęs Nepriklausomos Lietuvos vyriausybės narys

Jo jau nebėra. Mirė Stasys Šilingas -- ištikimoji, gilioji Lietuvos siela. Mirė mūsų brangiausias tėvelis 77-tuosius eidamas. Gyvenimo kančia ir vargu išsekęs, ilgėdamasis laisvės ir šeimos, užmerkė akis amžinai nepažadinaman miegan.

Paskutinis gautasis iš Lietuvos laiškas jau nebe jo braižo čia skrido, bet atnešdamas gedulo žodžius, -- kad staiga mirė lapkričio 13 d. ir palaidotas lapkričio 16 d. Kelmės kapuose.

Štai žinia, ir paskirtis šių eilučių turėtų būti baigta, bet, kaip besustoti ties tėvelio vardu tiek beįrašius, kai pinasi erdvės žodžių ir mintys jausman įsilie-

damos nebežino taško, nebežino ribos. Ir rodos, dar valandėlę, dar, kad ir neįstengiančiais gėmės pasiekti žodžiais, bet dar tėveliui, daugiau apie jį, kad ištartum, kad pakartotum jo skaidrią, šviesią, našią energiją Lietuvos laisvės dienų cikle, jo darbus, jo meilę savam kraštui, savajai žemei, ir tos žemės prieglobstyje šeimai, kuriai siekė įžiebtį visą žemėje esamą galimąją gėrį bei grožį, ir paskui... Žiaurion žiauriausiojon buitinu bloškiamą jo gyvenimą, kur varge, skausme ir kančioje jo dienos sudaužytos ir sulaužytos beprasmiškai nyko. Tai baisieji 1940 metų birželio įvykiai ir dvidešimt dve-

Velionis Stasys Šilingas paskutiniaisiais metais Kelmėje

ji metai, kuriuos tėvelis iškentėjo žiauriųjų Lietuvos pavergėjų, rusų komunistų priespaudoje. Nesumukęs ir gajus pernešė visa: išgabėnimą iš Lietuvos birželio trėmimų dieną, atskyrimą nuo šeimos, atskyrimą nuo žmonos ir dukros su kuriomis kartu išvežamas, bet tos pačios dienos vakarą atskirtas, niekad daugiau jų nebepamatė, nebeišgirdo, nes abidvi, neiškęsdamos vargo ir sielvarto, mirė: mamytė 1943 metais ir sesutė 1944 metais. Tačiau tėvelis, lyg stebuklo kūrinys. Jisai skausmo ir atsparumo vardan, būdamas trapiasios sveikatos, nugalėjo ištisus tryliką metų Sibiro tremtyje ir septynis metus Ukrainos invalidų namuose, kur buvo priverstas gyventi tarpe tokių, kurie buvo nuskriausti netekimu širdies ir sielos. Baisios čia buvo jo dienos, bet nušvietė jas geras brangus džiaugsmo žiburėlis. Tai buvo susižinojimas, susiradimas su savąja šeima -- su mumis ir po to sekęs susirašinėjimas.

Laimingieji 1956-tieji metai. Laiškų laiškais tartum išnykusios visos tolumos, viltimi ir troškimų svajonėmis jį atgavindamos.

Bet išvargusi ir iškankinta širdis silpo palaipsniui, jaučiamai ir grąsmingai.

1961 metais gavęs leidimą sugrįžti Lietuvon vėl valandėlei blikstelėjo sava energija, judrumu, verždamasis paskutiniųjų jėgų trupinėliais laisvąjį pasaulinį čia pas mus.

Nebesulaukė, o mums nebepavyko atsiimti tėvelio. Jokie žodžiai, jokie prašymai nebuvo išklausomi, kol šią lapkričio 13-tąją netekome tėvelio-senelio amžiams... Tebūna ši skaudžioji žinia paskleista visiems lietuviams, tėvelio draugams, bendradarbiams, pažįstamiems, apie kurių daugelį tėvelis dažnai laiškuose pasiteiraudavo savaip paminėdamas, prisimindamas.

Dabar, kaip tylus šešėlio riedėjimas tepaglosto tėvelio tolimą šaltą buitį gerieji prisiminimai mintimis ir jausmais susibdami. Užmaršties nėra ir nebus.

Nuliūdę vaikai

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

Frances P. Bolton

CONGRESSMAN

22nd District

GREETINGS and BEST WISHES

from
AMERICAN'S FIRST FAMILY
of special sparkle Beverages

CANADA DRY CORPORATION

EX 1-8800

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

GEORGE V. WOODLING

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

SMITH'S

Restaurant – Cocktail Lounge

Dining out is pure pleasure at Smith's, where fine food is served at realistic prices!

Private parties and wedding receptions are a specialty.

LAKE SHORE BLVD. AT E. 222 ST.
RE 2-9900

GREETINGS and BEST WISHES

WIEHN'S BAKERY

For GOOD Baked Goods - See WIEHN'S

12429 ARLINGTON AVE
704 EAST 185th ST.

GL 1-3756
KE 1-0650

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

SAVE SAFELY
at **4%**
ANTICIPATED RATE

ON SAVINGS

SAVINGS DEPOSITS INSURED TO \$10,000.00
813 E. 185th St.
IV 1-7800

25000 Euclid Ave. 6235 St. Clair Ave.
AN 1-1200 HE 1-5670

26000 LAKE SHORE Blvd.
RE 1-1200

GREETINGS and BEST WISHES

MILLER JEWELERS

DIAMOND — WATCHES

WATCH REPAIRING ALL TYPES RELIGIOUS GOODS
ROSARIES PRAYER BOOKS CRUCIFIXES.

768 East 185th St. KE 1-0225

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

ATLANTIC SERVICE STATION

ASSESSORIES — REPAIRS — TUNE-UP
TOWING SERVICE

598 East 185th St. KE 1-9876

GREETINGS and BEST WISHES

LUIKART INSURANCE AGENCY

GENERAL INSURANCE

18609 St. Clair Ave KE 1-4770

GREETINGS and BEST WISHES

EUCLID IGNITION COMPANY

1062 East 185th St. Call IV. 1-2222

UŽSISAKYKITE JAU ŠIANDIEN

Artėjant Kalėdų šventėms, o pasitaiko ir kitų progų, daugelis vis galvoja, ką padovanoti draugui, artimam žmogui. Geriausia dovana — lietuviškoji knyga. Užsakykit ją šiandien.

Dirva siūlo supažindinti mūsų jaunimą su studentų gyvenimu Nepr. Lietuvoje. Tam geriausia tinka R. Spalio apysaka Alma Mater.

Iki Kalėdų siūlome užsisakyti tą gražiai išleistą ir įrištą knygą už \$4.00. Šiaip, kitur ji kainuoja \$5.00.

Atsiųskite žemiau dedamą atkarpą su čekiu ir mes nedelsiant išsiųsime knygą nurodytu adresu.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

Siunčiu \$4.00 ir prašau šiuo adresu išsiųsti R. Spalio apysaką Alma mater.

Užsakytojas

GREETINGS and BEST WISHES

KNIFIC and OKICKI INSURANCE

ALL KIND OF INSURANCE

820 EAST 185th ST. Call IV 1-7540

SINCERE GREETINGS and BEST WISHES To All Lithuanian people, for a Happy Holiday

BEDFORD FORD CO.

SEE THE NEW OUTSTANDING
1963 FORD CARS

310 Broadway
Call BE 2-3400

GREETINGS and BEST WISHES
to Our Friends and Patrons

**DAIRYMEN'S
MILK & ICE CREAM**

AT YOUR STORE OR AT YOUR
DOOR

3068 West 106th St. OR 1-2300

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

DONALD B. JOHNSON

FUNERAL HOMES

MARSHALL B. and JAMES H.

BEDFORD, CLEVELAND, AND
THE SURROUNDING TERRITORY

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**MOSHER - LALLY
CHEVROLET CO**

SEE THE NEW MOST OUTSTANDING

1963 CHEVROLET

Bedford, Ohio

566 Broadway BE 2-1880

BEST WISHES
To All the Lithuanian

SPRAYON PRODUCTS, INC.

26300 FARGO AVE. BEDFORD HEIGHTS, Ohio
Tel. 292-7400

AKADEMINIS GYVENIMAS

Korp. Neo-Lithuania Chicagos skyr. naujasis pirm. Jonas Mulokas ir susirinkime sekretoriavusi valdybos narė Silvija Norkutė. V.A. Račkausko nuotrauka

Iš Chicagos neolituany gyvenimo

Gruodžio 2 d. naujoji Korp. Neo-Lithuania Chicagos skyriaus valdyba susaukė sueigą Pakšto salėje.

Pirmininkavo valdybos pirmininkas Jonas Mulokas, sekretoriavo valdybos sekretorė Silvija Norkutė.

Atsiankusių tarpe buvo maionu matyti dr. Praną Lapatinską, korporantą nuo 1923 metų.

Pirmininkas sueigai pristatė naująją valdybą ir naujai į senjorus pakeltus korporantus.

Toliau buvo susipažinta su naujosios valdybos planais atečiai.

Chicagos skyrius užsibrėžęs, be tradicinių parengimų, suruošti vasaros stovyklą; Vasario šešioliktosios minėjimą drauge su LSS; ekskursiją garlaiviu; iškilą į Wisconsin kalnus žiemą drauge su korp. Vytis; literatūros vakarą su Detroitu, o gal ir su Clevelandu, vasario mėnesį Detroitu, o gegužės mėnesį Chicagoje. Be to pirmininkas Mulokas pažymėjo, kad imtasi žygių išgauti korporacijai Neo-Lithuania fra-

ternity statusą Illinois universitete, Urbanoje; kad korporantė Jūra Staniulytė paskirta atstovauti korporaciją LSS-je; kad bus išskoma didesnės salės korporacijos iškilmėms, nes Midwest viešbučio, kad ir didelė salė, yra vistiek per maža korporacijos svečiams sutalpinti. Garbės Filisterė Genė Modestavičienė paprašyta vadovauti moksleivių paruošimui įsijungti į korporaciją. Filisteris Antanas Plytnikas — vyriausias korporacijos dainininkas, įgaliotas paruošti korporacijos dainorėlį, kurio išleidimą finansuoja TSambūris ir kuris bus leidžiamas korporacijos Neo-Lithuania vardu. Visi korporantai, kur jie bebūtų, nuoširdžiai prašomi paremti kolegą Plytniką jo darbe ir siųsti jam jiems žinomas, į dainorėlį dėtinas, korporantų dainas.

Vyr. valdybos pirmininkas Vaclovas Mažeika padėjo korporacijos vardu Mečio Valiukėno vadovautai komisijai, paruošusiai korporacijos 40 metų minėjimą

laisvojo pasaulio spaudoje. Jis prašė sueigą pasisakyti dėl dalyvavimo prie VLIKO steigiamoje akademikų komisijoje iš akademinių organizacijų atstovų. Filisteris inž. Jonas Jurkūnas papasakojo apie VLIKO santykius su tautininkais praityje ir dabar. Diskusijose dalyvavo Mečys Valiukėnas, Jonas Našliūnas, Antanas Nakas, Mečys Šimkus ir kiti. Nutarta visą reikalą pagnrinėti giliau drauge su

jaunaisiais kolegomis ir tik tada spręsti.

Filisteris Edvinas Balceris pranešė apie sėkmingai pravestą korporacijos 40-ties metų sukakties minėjimą-šventę. Sueiga padėjo iškilmų organizatoriams Edvinui Balceriui, Juozui Žemaičiui ir Petriui Vėbrai.

Pasigerėta žemaičio statulu sustatymu salėje, įgali-nusiu daugiau svečių sutalpinti ir išvengti spūsties.

V. A. Račkauskas

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

**THE TROY LAUNDRY &
CLEANING CO.**

ESTABLISHED 1873

2561-2581 EAST 50th ST. UT 1-2900

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

HILLTOP REALTY, INC.

WHERE FRIENDLY SERVICE IS OUR MOTTO

5088 Mayfield Road Call HI 2-0700

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

**TRIO MACHINE &
MANUFACTURING CO.**

35700 Vine St. WI 2-3520
WILLOUGHBY, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
NEW LOCATION

EAST 200TH HARDWARE

673 East 200th St. IV 1-8448

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HODELL CHAIN DIVISON.

**NATIONAL SCREW &
MFG. COMPANY**

MAIN OFFICE AND PLANT

2440 East 75th Street
EN 1-2650

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

**SCHENLEY
DISTILLERS
COMPANY**

10012 CARNEGIE AVE.

Phone 231-5864

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**GEORGE
McCARTHY**

Clevelando Neringos tunto sueigoje gruodžio 9 d. draugininkė R. Žagarskaitė raportuoja tunto adjutantei A. Gelažytei.
V. Bacevičiaus nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

MES GROJAME JUMS

Lietuviška šokių muzikos plokštelė, įgauta Neo-Lithuania orkestro, gaunama Dirvoje. Kaina — 5 dol.

Plokštelę clevelandiečiai gali įsigyti darbo valandomis ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

• Inž. Vytautas Šliūpas, Akademinių Skautų Sąjungos pirmininkas, pėitai savaitę lankėsi Clevelande. Jis aptarė organizacinius reikalus su Clevelando ASS pirmininku Andriu Šenbergu ir kitais akademikais skautais.

• Domicelė ir Kazys Štaupai, buvę Clevelando lietuvių veikėjai, spalio 27 d. atšventę savo 13 m. vedybų sukaktį. Dabar K. Štaupas yra "Dailės" choro vedėjas ir Amerikos Lietuvių Klubo Floridoje vicepirmininkas, o

Psk. M. Švarcienė Neringos tunto sueigoje įteikia dovanas pasižymėjusioms skautėms.
V. Bacevičiaus nuotrauka

Domicelė veikli choro ir klubo narė ir žinoma savo kulinariniais sugebėjimais.

• Šokių muzikos plokštelė "Mes grojam jums", įgauta populiaraus neolituonių orkestro, jau gaunama. Clevelande plokštelę galite įsigyti skambinant V. Vinclovai, tel. 261-1794 arba Tonchia Drugs, 1117 E. 79th St. Kaina 5 dol.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 30 D. Vysk. M. Valančiaus Mokyklos ruošiamas vakams Kalėdų eglutė.

GRUODŽIO 31 D. LB abiejų apylinkių Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių svetainėje.

SAUSIO 6 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė Naujosios parapijos salėje.

SAUSIO 12 D. Balfas rengia Dan Kuraičio paskaitą apie Lietuvą ir filmą vakarą šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 19 D. D. Stankaitytės ir St. Baro koncertas. Rengia Ateities Klubas, Slovėnų salėje.

VASARIO 2 D. skautų vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 3 D. LSS jubiliejinų metų sueiga šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 9 D. Lietuviams budžiams remti valdyba rengia blynų balių Lietuvių salėje.

VASARIO 16 D. LB I Apylinkės dešimtmečio minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 17 D. rengiamas Vasario 16 šventės minėjimas, 10:30 val. pamaldos abejuose liet. parapijų bažnyčiose. 5 val. vak. iškilmingas minėjimas naujoje liet. parapijos salėje. Rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyrius.

VASARIO 23 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio koncertas-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 17 D. Balfas rengia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 27 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas naujos parapijos salėje.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 20-21 D. XIII-ųjų Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

GEGUŽĖS 4-5 D.D. Korp! Neo-Lithuania ruošia V. Raulinaičio meno darbų parodą. Atidarymas geg. 4 d.

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis būgaly, rūsys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

HOUSE FOR SALE

FIRST SHOWING

GRACIOUS ULTRA-MODERN, NEW 3-BEDROOM, BI-LEVEL BRICK AND FRAME HOME SITUATED ON A LARGE 75x150-FT. LOT WITH PANORAMIC VIEW OF OAKWOOD GOLF COURSE.

1751 WARRENSVILLE CT. RD.

(Corner Wendworth Rd.)
KITCHEN: FORMICA WALNUT-GRAINED CABINETS, BUILT-IN OVEN AND RANGE, DISHWASHER, DISPOSAL. UNUSUAL CLAY TILE BACK-SPLASH WITH CORRELATED COLORS.

L-SHAPE LIVING AND DINING ROOM WITH BUILT-IN CHINA CABINET, CATHEDRAL BEAM CEILING WITH ELEGANT LIGHTING FIXTURES AND ANTIQUE GOLD WROUGHT IRON RAILINGS.

SPACIOUS ENTRANCE FOYER WITH TILE FLOOR. FAMILY ROOM WITH MAHOGANY PANELING, AND LOUVERED BI-FOLD CLOSET DOORS. LARGE UTILITY ROOM, HOT WATER, GAS-PIPED AMERICAN STANDARD BASEBOARD HEATING UNIT, GLASS-LINED HOT WATER TANK, STONE-LINED SMOKELESS AND ODORLESS INCINERATOR, 220 ELECTRIC OUTLET, PLUS CONNECTIONS FOR WASHER AND DRYER. LARGE LAVATORY WITH BUILT-IN VANITY.

3 TWIN-SIZE BEDROOMS. EXQUISITE CLAY TILE BATH WITH BUILT-IN VANITY, 2 COLORED ROUND SINKS AND STALL SHOWER, LARGE MIRROR AND COSMETIC BOX WITH SLIDING DOORS.

2½-CAR ATTACHED AND PLASTERED GARAGE WITH OVERHEAD FINGER-CONTROLLED SINGLE DOOR AND ENTRANCE DOOR.

APPROX. 1975 SQ. FT. LIVING AREA. MANY OTHER LOVELY FEATURES.

WILL TRADE FOR OLDER PROPERTY

OPEN SUN. 1 TO 6 P. M. OTHER DAYS BY APPOINTMENT

A. SIEGLER & SONS

BUILDERS — REALTORS

OFFICE OPEN DAILY TO 9 P. M.

MEMBERS OF 35 MULTIPLE LISTING

5117 LEE Rd.

MO 2-7300

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

ALBERT S. PORTER

COUNTY ENGINEER

GREETINGS and BEST WISHES

UPTOWN PRESCRIPTION DRUG STORES

PRESCRIPTIONS OUR SPECIALTY

10543 Carnegie Ave. RA 1-2700

10431 St. Clair Ave. MU 1-3600

18599 Lake Shore Blvd. IV 1-9252

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

L. C LURIE WRECKING CO.

1360 East 168th St. Call IV 1-7560

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

6901 Superior Ave.

Krautuvės — 431-6339

Cleveland 3, Ohio

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

GREETINGS and BEST WISHES

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE
AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE. PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES

ST. CLAIR BUILDERS & SUPPLY CO.

BUILDERS SUPPLIES - BRICK -
CEMENT - LIME

20020 ST. CLAIR AVE

KE 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES

HILCREST MEMORIAL PARK CEMETRY ASSOCIATION

AURORA and RICHMOND ROADS

Phone BE 2-0035

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

DOWD OLDSMOBILE, SEE THE MOST OUTSTANDING

1963 OLDSMOBILE EVER BUILT

2900 MAYFIELD RD.

FA 1-9100

DIRVA

Nr. 145

1962 m. gruodžio 17 d.

KAS IR KUR?

• **Kalėdų ir Naujų Metų proga Dirva neišeis trečia-aiemais, gruodžio 26 d. ir sausio 2 d.**

Apgailestaujame, kad giliam sniegui užpusčius Clevelandą paštas neateina įprastu laiku ir kai kurios korespondencijos pavėluos pasirodyti. Taip pat sniego užkluptuose rajonuose paštas gali pavėluotai pristatyti Dirvą prenumeratoriams.

• **Lituanistikos Institutas** prašo patikslinti Lituanistikos Instituto Izdo Tarybos sudėties išskaičiavimą, paminėtą str. "Mūsų kultūriniai uždaviniai ir jų vykdymas" (Dirva Nr. 139), ta prasme, kad J. Bačiūnas (turėjo būti: J. Bačiūnas) ir adv. P. P. Gaddy į tą tarybą šiuo metu neįeina.

• **Jokubas Stukas** praneša, kad ruošia specialią kalėdinę radijo programą anglų kalba "A Lithuanian Christmas", kuri bus perduota per New York WEVD stotį (1330 kil. ir 97,9 mcg. FM) gruodžio 24 dieną.

• **Aidų žurnalo** jūrų komisiją savo posėdyje New Yorke gruodžio 8 d. nutarė Aidų grožinės literatūros prezijos už 1960-1961 metus neskirti.

• **L.S.T. Korp. Neo-Lithuania** ir **L. T. Akad. Sambūris** Chicagoje, Mid-west viešbučio patalpose rengia savo tradicinį Naujųjų Metų sutikimą. Gros Korp. Neo-Lithuania orkestras ir svečiai bus vaišinami savų šeimininkių pagamintais valgiais.

Kolegos neolithuanai ir sambūrio nariai su savo bičiuliais kviečiami drauge sutikti korporantiškoje nuotaiškoje šiuos Naujuosius Metus.

Staliukus galima užsisakyti kasdien nuo 7-9 val. p. p. pas kol. Juozą Žemaitį — tel. HE 6-2231, 7056 South Campbell Ave. ir Juozą Žvynį — tel. PR 6-1349, 6428 S. Campbell Av. iki š. m. gruodžio 28 d.

• **Laisvės Kovų Dainų** knygą, išleistą Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, Chicagoje galima įsigyti šiais adresais: **K. Kasakaitis** — 4719 So. Maplewood Ave., tel. 247-4754, **Al. Siliūnas** — 6839 So. Rockwell, tel. PR 8-0149, **M. Naujokas** — 7034 So. Fairfield Ave., tel. WA 5-1345, **J. Budrikis** — 4101 So. Artesian Ave., tel. VI 7-2037.

Ši reta savo turiniu knyga yra verta turėti savo knygyne ir gražiai įrįšta tinka duoti savo artimiesiems kaip dovaną ateinančių švenčių proga.

CHICAGO

TRADICINIS VAKARAS

1963 metų sausio mėn. 12 dieną 7 val. vakaro Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill. įvyks Chicago Aukšt. Lituanistikos mokyklos tradicinis vakaras.

Visos Jaunimo Centro patalpos skiriamos svečių patogumui. Motinų Klubu virtuvė teiks skaniausius valgius. Geriausieji gėrimai pagal svečių pageidavimus. Gros du orkestrai abiejose salėse. Programą išpildys patys mokyklos mokiniai. Visas vakaro pelnas skiriamas mokyklos išlaikymui.

Kviečiame ne tik mokinius ir jų tėvus, bet ir visą plačiąją lietuvių visuomenę atsilankyti ir tuo paremti vienintelę visame Amerikos kontinente aukštesniąją lituanistikos mokyklą.

Kitos lietuvių organizacijos ir grupės prašomos tą dieną susilaikyti nuo parengimų.

Chicago Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla parūpina knygų ir vadovėlių viso pasaulio lituanistinėms mokykloms. Ji paruošia kandidatus Pedagoginiam Institutui. Ji moko savo mokinius specialiose pamokose žurnalistikos, retorikos ir rašymo meno. Ji ruošia būsimus lietuvių spaudos žurnalistus, poetus ir rašytojus. Tų jaunųjų spaudos darbuotojų kas metai leidžiamas metraštis parodo jų užsimojimus ateities lietuviškai veiklai ir tuo pateisina į juos dedamas viltis.

Dideli mokyklos uždaviniai reikalauja ir nemažų išlaidų. Paremkite mokyklos veiklą nors šiuo būdu — atsilankydami į jos rengiamą vakarą.

Tėvų Komitetas

Inž. Eugenijaus Bartkaus gyvenamas namas Beverly Shores buvo plačiai aprašytas didžiausiam Chicago dienraštyje Chicago Daily Tribune "Home of the week" skyriuje šių metų gruodžio 8 d. Aprašyme, kuris buvo gausiai iliustruotas išorės ir vidaus fotografijomis, buvo iškeltas originalus šio namo išplanavimas ir drąsi konstrukcija, leidusi pakabinti ore 16 pėdų ir tuo nepažeidžiant aplinkumos augmeniją. Namas yra pastatytas 30 pėdų kopos šlaite, tankiai apaugusios ažuolais. Konstrukcijai buvo panaudota 11 tonų plieno (plieno balkiai iki 64 pėdų ilgumo vienam gabale buvo kranais įkelti į vietą, nesužalojant nei vieno medžio), gi trijų židinių kaminas pareikalavo 40 tonų skelto akmens... Visa tai buvo vaizdingai išreikšta grafiškam namo skerspjūvyje. Namą projektavo architektas E. Masiulis, skaičiavimus atliko ir statybą vedė pats inž. E. Bartkus, dekoravo ir spalvas rinko Danguolė Bartkuvienė.

Atvyko iš Lietuvos...

Iš okupuotos Lietuvos į Toronto gruodžio 9 d. atskrido Elžbieta Gecevičienė, 77 metų amž., gyvenusi Tauragėj. Nuotrauką Gecevičienės su dukterimi Stase ir žentu Jonu Beržinsku aerodrome. M. Pranevičiaus nuotrauka

• **ALT Sąjungos Valdyba** praneša, kad Antano Smetonos monografijos garbės prenumeratoras rinkimas pratęsiamas iki 1963 m. sausio mėn. 15 d. Iki 1963 m. sausio mėn. 20 d. prašoma prisijungti išdėdinti garbės prenumeratorių sąrašus su pinigais, kurie bus įrašomi į monografiją. Vėliau gautieji sąrašai gali nebepatekti. Paprastai prenumeratoriai rinkti laikas neribojamas.

• **A. Smetonos monografiją užsiprenumeravo:** per A. L. T. S. Los Angeles skyrių Petras Žilinskas.

BOSTON

• Ar atsimenate, kad gruodžio 20 d., 8 val. vak. Lietuvių Piliėčių Draugija renka savo vadovybę. Visų narių pareiga dalyvauti balsais ir naujųjų ateivių kandidatūras.

• **Naujų Metų** sutikimą rengia A. L. Tautinė S-ga savo namuose. Kaip kasmet: graži programa, skanūs valgiai ir šokiai. Užsakyti staliukus iš anksto pas valdybos narius A. Vilėniskį, V. Mickūną. Asmeniai \$6.00.

• **A. L. B. C. V-bos pirm.** Jasaitis, lankydamasis Bostone, dalyvavo A. L. B-nės Apygardos suvažiavime ir Bostono Apyl. 10-čio minėjime.

• **Don Kuraitis**, Laisvės Varpo kviečiamas, Lietuvių Piliėčių Draugijos salėje, padarė pranešimą iš savo kelionės Lietuvoje. Pranešimas nepadarė didelio įspūdzio. Gi filma visai menka.

• **Jūrų skautai** pradėjo

TORONTO

• **Lietuvių kredito kooperatyvo Paramos** 1963 metų sieninis kalendorius baigiamas spausdinti. Kalendoriuje visi įrašai ir vardai yra spausdinami lietuvių kalba. Manoma, kad kalendorius kooperatyvo narius pasieks dar prieš Kalėdų šventes.

• **Lietuvių verslininkų sąjungos Verslas** Naujų Metų sutikimas ruošiamas Lietuvių Namuose. Tam tikslui yra paimtos visos turimos lietuvių namų patalpos.

• **Maironio lituanistinės mokyklos** ruošiamas Kalėdų eglutė įvyks gruodžio 23 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Programa numatoma įdomi ir įvairi. Visuomenė tai turėtų įvertinti ir gausiu dalyvavimu paremti mokyklos pastangas.

krepšinio treniruotes. Dalyvauja apie 12 jaunuolių. Treneris Jurgėla. Treniruočių vykstą šeštadieniais, 4 val. p. p.

• **Tas laisvės nevertas...** kuris neįstengs įsigyti Lietuvos laisvės kovotojų — partizanų knygos "Laisvės kovų dainos". Knygos pradžioje rašoma: "Žūtbutinių kovų atvangomis, kraupiūose mirties šėšėliuose gimė šios neviltingų Lietuvos laisvės kovų dainos... mirtinų pavojų grėsmė jas kūrė, rašė... spausdino kovūnai, kurių vardų jau niekas nebesužinos".

Po naujų metų jos čia nebebus platinama. Kas dar nori įsigyti — kreiptis pas Romą Jasiūną — 253 Gold St., So. Boston, Mass. Arba skambinti telef. AN 9-1676

čio prisiminimus "Tėvynėje ir pasaulyje", ką tik pasirodžiusią knygą apie gen. V. Nagių ir L. Valiuko redaguotą Lithuania, Land of Heroes. Žurnale pasirodo poetas H. Nagys savo lyrika ir A. Tamošaičio meno darbų apžvalga. St. Pilkos eulogija J. Akstinui. Žurnalo rimtį kiek sudrumsčia Dr. J. Balio ir V. Trumpos pasispardymai istoriniame skiedryne.

VI. Ramojus pasirodo feljetonu "Mėlynam Pirmadienį".

Mėnesio paraštėje Vyt. Meškauskas pristato savo kritikos skersiuvyje mūsų visuomeninio gyvenimo ir spaudos aktualijas. Žurnalas gyvas ir aktualus, tik gal per daug linkęs į polemiką.

AIDAI -- mėnesinis kultūros žurnalas lapkričio (9) nr. Turinys -- Ant. Musteikio žvilgsnis į filosofinį ir socialinį klimatą intelektualų tarpti dabartinėje Amerikoje. J. Augustaitės-Vaičiūnienės 4 eilėraščiai. Kun. dr. J. Zeliausko -- Pijaus XII konstitucija "Exsul Familia" kanonų teisėje ir gyvenimo praktikoje. Dr. Pov. Reklaitis -- Narvos - Ivangorodo pilis ir jos architekto lietuvių klausimas. Po. ra. Romo Kinkos eilėraščių. V. A. Jonynas -- Juozo Akstino atsiminimai. Neseniai mirusio istoriko Jono Matuso -- Dailidžių Supraslio Kultūra.

Plati literatūros periodikos ir meno apžvalga.

Literatūros apžvalgoje dr. J. Grinius nagrinėja Vytauto Alanto, kaip rašytojo, dramaturgo ir publicisto darbą (Vytautas Alantas tarp tautinės ideologijos kūrėjų) žvelgiant iš ideologinio aspekto ir išvadoje galvoja, kad "V. Alanto patriotizmo samprata atrodo priartėjusi... prie tų principų, kurie didele jėga skamba iš dr. J. Girdaus knygos "Tautos ir tautinės ištikimybės..."

ATSIUSTA PAMINĖTI

MARGUTIS -- Ant. Vanagaičio įkurtas tautinės minties kultūros žurnalas. Pavėluotame lapkričio "numeryje, vietoj vedamojo, Vyt. Meškauskas patiekia kritišką naujųjų knygų apžvalgą, paliesdamas kan. Ant. Steponai-

Laimingi jaunieji Rima Kašubaitė ir Walteris Binderis neseniai susituokę Chicagoj. V. Maželio nuotrauka

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
ROTH STEEL PRODUCTS

1335 East 171st St.

IV 1-8700

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
LOUIS MILNER CO., INC.

WALLPAPER AND PAINTS

12511 St. Clair Avenue

GL 1-2688

II Kultūros Kongreso dailės parodoj Chicagoje, atvykusios iš New Yorko M. Ingelevičiūtė-Vygantienė ir iš Detroito N. Bogutaitė-Keblinskienė, apžiūrinėja išstatytus kūrinius. V. Maželio nuotrauka